

FAKTA – INDKOMST & ULIGHED

Alle fuldt skattepligtige personer i Danmark over 14 år indgår i indkomststatistikken.

Centrale begreber

Personindkomst består af erhvervsindkomst (fra arbejde), offentlige overførsler, private pensioner, formueindkomst og anden personlig indkomst som fx legater, dusører og underholdsbidrag. *Den disponible indkomst* beregnes som personindkomst plus lejeværdi af egen bolig fratrukket indkomstskatter, underholdsbidrag og renteudgifter.

Familieindkomst er summen af alle familiemedlemmers indkomster, hvor mindst en person i familien er fuldt skattepligtig og voksen.

Alle ulighedsmål på disse sider beregnes ud fra *ækvivaleret disponibel indkomst*.

Ækvivaleret indkomst

Når man sammenligner indkomst og levevilkår i familier af forskellig størrelse, korrigeres indkomsten, så man kan sammenligne familier, uanset om de har forskellig størrelse. Familier på to eller tre personer har på en række områder ikke dobbelte eller tre-

dobbelte udgifter. Da udgifterne til børn er mindre end til voksne, vægter børn mindre end voksne. Man bruger OECD's modificerede skala, hvor den første person i familien over 14 år tæller for én, øvrige personer over 14 år for 0,5 og hvert barn (under 15 år) tæller 0,3.

ULIGHEDSMÅL

Se dst.dk/doku/indkomstulighed for uddybende forklaring af begreberne.

Gini-koefficient

Den relative ulighed i indkomstfordelingen kan måles med gini-koefficienten. Jo højere den er, desto større indkomstulighed. Hvis alle personer har den samme indkomst, er gini-koefficienten 0 pct. Har derimod én person al indkomst, er gini-koefficienten 100 pct.

Maksimal udjævningsprocent

Den maksimale udjævningsprocent viser, hvor stor en procentdel af indkomsten, der skal flyttes for at give alle personer samme indkomst.

P90/10 og S80/20

P90/10 er særlig velegnet til måling af ulighed på mindre geografiske områder eller på mindre befolkningsgrupper, da den i modsætning til de andre ulighedsmål ikke påvirkes af enkeltpersoner med ekstreme indkomster. Målet S80/20 er derimod mere

følsomt over for personer, som har haft store tab fx i en virksomhed eller har ekstremt høje indkomster. P'et angiver, at der måles på grænsen for, hvornår personer tilhører en bestemt decilgruppe (tiendedel). P90/10 beregnes ved at dele den øverste decilgrænse (skillelinje for højeste tiendedel af indkomster) med den nederste decilgrænse (tilsvarende for nederste tiendedel). S'et angiver, at der måles på summen af indkomster indenfor deciler. S80/20 måles som summen af indkomster blandt de 20 pct. med højest indkomst delt med summen af indkomster blandt de 20 pct. med lavest indkomst. For begge begreber betyder en højere værdi en større grad af ulighed.

Lavindkomst (tidligere ROP/risiko for fattigdom)

En person ses som værende i lavindkomstgruppen, hvis den ækvivalerede disponible indkomst er under 50 eller 60 pct. af medianindkomsten. Medianindkomsten er netop den indkomst, hvor 50 pct. af den befolkningsgruppe, man undersøger, har lavere indkomster, og 50 pct. har højere indkomster.

I beregningen af lavindkomstgruppen bruger vi i Danmark ofte 50-procent, mens fx Eurostat oftest bruger 60 pct. Se europæisk sammenligning side 174. En række øvrige organisationer, heriblandt OECD, bruger også 50-procent grænsen.

Gennemsnitlig disponibel familieindkomst fordelt efter familietype

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019 Antal i tusinde
<i>Tusinde kroner</i>												
Familier i alt	290,5	316,0	322,3	329,8	338,3	344,8	354,0	358,7	368,4	376,5	388,9	3 013,4
Uden børn	237,5	255,5	259,9	265,7	272,1	277,2	285,6	289,6	297,2	303,9	315,0	2 239,7
Med børn	430,7	476,0	488,4	502,1	518,7	530,8	544,7	552,9	570,6	584,7	603,1	773,7
Par	415,9	457,7	468,4	482,1	497,4	507,5	523,0	531,3	548,0	560,4	582,3	1 376,3
Uden børn	363,2	395,3	402,5	413,9	426,1	433,7	449,5	457,4	470,9	482,0	501,0	788,8
Med børn	481,0	534,8	550,4	567,7	588,1	602,6	619,0	628,2	650,0	664,7	686,8	587,5
Enlige i alt	175,7	187,3	190,8	194,9	199,0	203,8	208,4	210,5	215,5	221,2	228,2	1 637,0
Uden børn	165,6	176,1	179,4	183,0	186,4	190,4	194,9	197,0	202,0	206,9	214,0	1 450,9
Med børn	253,4	271,8	276,7	283,9	292,7	302,8	309,6	313,2	318,6	331,3	339,2	186,2
Enlige mænd	173,5	185,5	189,6	193,9	197,4	202,1	207,2	209,5	215,3	221,1	228,1	770,1
Uden børn	169,1	180,3	184,1	187,8	190,8	195,0	199,9	202,0	207,6	212,9	219,9	734,3
Med børn	270,4	298,2	307,2	321,6	334,8	345,8	354,7	359,8	372,3	388,5	396,1	35,8
Enlige kvinder	177,7	188,8	191,8	195,8	200,3	205,4	209,5	211,5	215,6	221,2	228,3	866,9
Uden børn	162,0	171,8	174,7	178,2	182,0	185,8	189,8	191,9	196,3	200,8	207,9	716,5
Med børn	249,9	266,3	270,1	275,7	283,3	293,1	299,3	302,3	306,0	317,7	325,7	150,4

Anm.: Definition af disponibel familieindkomst er ændret i forhold til tidligere udgivelser.

Nye tal offentliggøres november 2021.

www.statistikbanken.dk/indkf111

Gennemsnitlig disponibel familieindkomst i kommunerne. 2019

